

2025

Rapportage en advies voormalig zwembad, Vijverweg te Sittard

Joan van den Hurk

9-6-2025

Inhoudsopgave:

0. Inhoud:	1
0. Colofon	1
1. Inleiding tot advies:	1
2. Redengevende omschrijving	2
3. Bestaande toestand, gevelaanzichten	3
4. Ingrepen uit het verleden	6
5. Aangetroffen schades	9
6. Algemene toelichting – opname	19
7. Meerjarenonderhoudsplan	20

Bijlage

- Inspectierapport LB1295A Monumentenwacht Limburg, d.d. 27-05-2015;

Verantwoording overige afbeeldingen

Nummer 15 t/m 19, 21 en 22	Gemeente Sittard, Glasplatencollectie (ra-Sittard-Geleen)
Nummer 20, 23 en 24	Glasplatencollectie J. Swilms, Sittard (ra-Sittard-Geleen)

Locatie:

Vijverweg 20
6133 AR, Sittard

Monumentnummer:

RM521655

Versie:

24.077.PP.250609.01

Auteur:

Joan van den Hurk Bouwkundig Advies & Restauratie
Batterijstraat 29
5396 NT Lithoijen
0640278128
info@joanvandenhurk.nl
www.joanvandenhurk.nl

Alle auteursrechten blijven te allen tijde eigendom van de auteur
Indien niet anders vermeld zijn alle afbeeldingen en foto's van de auteur
Foto voorblad: de voorzijde van het voormalige zwembad

1. Inleiding

In het als Rijksmonument geregistreerde Stadspark Sittard staat het restant van het voormalige entreegebouw van het voormalige Gemeentelijke Zwembad Sittard. Dit Gemeentelijke Zwembad is in de beginjaren '30 (crisisjaren) van de 20^e eeuw aangelegd. In 1985 sloot het zwembad haar deuren, heeft daarna nog enkele jaren als forellenvijver met restaurant gefunctioneerd en is in 1993 gesloopt. De gevel van het voormalige zwembad, op een verhoogd terras, is bewaard gebleven en doet dienst als podium voor evenementen.

Afb. 02: achterzijde van het voormalige zwembad

Gevraagd is het voormalige zwembad te inspecteren en rapporteren en een meerjarenonderhoudsplan op te stellen. Op 25 november 2024 is het voormalige zwembad geïnspecteerd, onderstaand de rapportage hiervan.

2. Redengevende omschrijving

De redengevende omschrijving in het Monumentenregister van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed onder nummer 521655 luidt:

‘Het Stadspark Sittard kenmerkt zich door een wisselende toepassing van landschappelijke en formele parkelementen, in combinatie met bouwkundige elementen als keermuren, zitbanken, trappen en beelden.

De boom- en heestergroepen zijn zodanig geplaatst, dat zij ruimten vormen met lange doorzichten en een coulissenwerking creëren. Elementen als waterlopen en lange ruimten worden optisch vergroot door de uiteinden te verbergen, waardoor de suggestie van voortzetting buiten de zichtwijdte wordt opgeroepen. Aan de uiteinden van diverse zichtlijnen zijn schaalelementen geplaatst, zodat de afstand geschat kan worden. De grasvelden zijn grotendeels geschulpt aangelegd, de bomen in het gras staan veelal op een kleine verhoging.

Het zuidelijke parkdeel, daterend uit 1921-1922, werd ingericht als roeivijver met een rondwandeling. Aan de noordzijde van de roeivijver, in het midden van de zichtas over de vijver, is een zitbank geplaatst. Op de aanlegplaats aan de oostzijde was het nooit gerealiseerde paviljoen gepland. Achter deze aanlegplaats, aan de oostzijde van de Vijverweg, werden de slingervormige kleine vijver met rondwandeling en enkele grasvelden aangelegd. Het omgrenzende wandelpad liep in zuidelijke richting door tot aan het snijpunt van Molenweg en Vijverweg. Aan de zuidzijde van de roeivijver was een tweetal zitbanken en een klein grasveld voorzien. De westelijke afgrenzing van het zuidelijke parkdeel wordt gevormd door de Molenweg. In de aanleg van het zuidelijke parkdeel zijn de Ophovener Watermolen op de Geleenbeek uit 1716 en de stuwsluis met brug bij de afsplitsing van de Molenbeek (oudst bekende vermelding 1543, gerestaureerd in 1752) als belangrijke gezichten bij het ontwerp betrokken. Zowel de watermolen als de stuwsluis zijn van rijkswege beschermd.

De beplanting van het zuidelijke parkdeel, inclusief de aanleg rond de slingervijver, bestaat voornamelijk uit solitaire eiken, kastanjes, elsen en rhododendrongroepen.

Het noordelijke parkgedeelte, 1924-1925, met uitbreiding uit 1927, heeft een drietal samenstellende onderdelen. Aan de noordzijde, bij de Agricolastraat, bevinden zich de hoofdentree en een eendenvijver, die vanaf het Julianaplein een lange zichtlijn over het water hebben, die tevens als symmetrie-as fungeert. Aan het einde van de zichtlijn stond oorspronkelijk een obelisk, thans een sculptuur. De hoofdentree bestaat uit een aantal bakstenen traptreden midden in de zichtas, geflankeerd door een aantal zitbanken achter een bakstenen keermuur, die aan de noordzijde aan het oog worden onttrokken door een rozenaanplant. De eendenvijver is rechthoekig en symmetrisch van opzet, heeft een versmalling aan de zuidzijde en waterafvoeren aan de zuidwest- en zuidoostzijde. De vijver heeft bakstenen keermuren met ijzeren leuningen op betonnen basementen. Het metselwerk van deze keermuren kenmerkt zich door het smalle formaat van de baksteen, de brede terugliggende horizontale voegen en de smalle verticale voegen. Deze keermuren versmallen aan de bovenzijde. De zichtas naar de sculptuur bezuiden de eendenvijver (de zogenoemde "berg") wordt geaccentueerd door de kleurstelling van de flankerende en omgevende aanplant. Aan weerszijden van eendenvijver en sculptuur bevinden zich geschulpte grasvelden en een patroon van zowel rechthoekige als geboogde paden.

*Het tweede deel van de noordelijke aanleg bestaat uit een speelweide omgeven door een bijna cirkelvormige rondwandeling en is voorzien van een tweetal zichtassen. Één zichtas in west-oostrichting, tussen de kleine vijver en de zitbanken aan de Vijverweg; de tweede zichtas bevindt zich in noord-zuidrichting, tussen de zitbanken aan de noord- en zuidzijde van de speelweide. De noordelijke aanleg werd aan de zuidzijde afgesloten door een inmiddels verdwenen spiegel- annex lelievijver, die ter plekke de gehele breedte van het park tussen de beek en de Vijverweg besloeg. Het geplande maar nooit gerealiseerde tuincasino aan de oostzijde van de Vijverweg, in de toenmalige tuin van de Hoeve Bergerhof, was voorzien in de symmetrie-as van de lelievijver. Het overvloedige water van het noordelijke parkdeel vloeiده oorspronkelijk naar de beek via een systeem van afwateringssloten dat thans verdwenen is. De beplanting van het noordelijke parkdeel bestaat uit boomgroepen en solitaire bomen. Een rijk assortiment van onder meer geelhout (*Cladastrus lutea*), Perzische eik (*Quercus macranthera*), es*

(Fraxinus excelsior Diversifolia), moerascypres (Taxodium distichum), rode pavia (Aesculus pavia Atrosanguinea) en moeraseik (Quercus palustris). Ten aanzien van de heesters zijn er in de vorm van vakbeplanting onder andere hortensia's, rhododendrons, azalea's en rozen.

Het middengedeelte van het park was oorspronkelijk voorzien als wandelgebied met vele vloeiend gesitueerde wandelpaden, laantjes, boom- en heestergroepen. Dit plan werd echter niet gerealiseerd. Ter plaatse werd in 1932-1933 het zwembad aangelegd. Bij de reconstructie van 1994-1995 zijn -in het streven naar een naadloos inpasbaar eigentijds ontwerp en het realiseren van een verwijzing naar de architectuur van het voormalig zwembad- de aanzetten van de perifere wandelpaden grotendeels in stand gebleven en werd de gevel van het voormalige zwembad, op een verhoogd terras, bewaard.

*In het ontwerp fungeert deze gevel als poort naar het nieuwe middendeel en brengt een scheiding aan tussen straat en park. Het verhoogde terras is het podium van dit parkdeel, dat door het grote geschulpte grasveld het karakter van een theater heeft. Gezien de ruimtelijke opzet van dit nieuwe middengedeelte bestaat de middels gras (gazon) beperkte beplanting slechts uit enkele boomgroepen met onder meer Vleugelnoten (*Pterocarya*), Amberbomen (*Liquidambar*), Magnolia, Valse Christusdoorn (*Gleditsia*) en Metasequoia's. In de nabijheid van de zwembadgevel worden de paden begeleid door beukenhagen.*

Het padentracee van het Stadspark Sittard, met wisselende breedten en profielen, is volledig gaaf. De meeste zitbanken zijn vernieuwd. Aan de noordwestzijde van het park, bij de Molenbeek, bevindt zich nog een oorspronkelijke zitbank met siermetselwerk op de flankerende dwarsmuren. Alle afwateringssloten van het park zijn verdwenen.

De omgrenzing van het parkmonument staat aangegeven op de bij de bescherming behorende kaart.

Waardering

Het stadspark van Sittard is van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een landschappelijke en typologische ontwikkeling en tegelijkertijd van een sociaal-economische ontwikkeling: de werkverschaffing in de jaren dertig van de 20ste eeuw. De architectuurhistorische waarden van het park zijn groot en worden bepaald door het belang van het park voor de geschiedenis van de tuin- en landschapsarchitectuur in Nederland; door de toegepaste stijl; door de bijzondere plaats van deze grootschalige, openbare aanleg in het oeuvre van de tuin- en landschapsarchitect D.F. Tersteeg, wiens werk van nationaal belang is; door de esthetische kwaliteiten van diens ontwerp, door het bijzondere beplantingsplan van hoge dendrologische waarde en door de toepassing van tal van bouwkundige elementen in het ontwerp.

De ensemblewaarden van het park zijn zeer aanzienlijk. Bij het ontwerp van het stadspark is de symmetrie-as van de

stedenbouwkundige uitleg van het aangrenzende villapark rond het Julianaplein tot zichtlijn en symmetrie-as van het noordelijke parkdeel gemaakt. Het park is vanwege de situering ten eerste verbonden met de uitbreiding en ontwikkeling van Sittard, is van zeer groot belang voor het aanzien van de stad en beschikt over een historisch-ruimtelijke relatie met de Geleenbeek/Molenbeek en de drassige bodemgesteldheid ter plaatse. Het stadspark is in redelijk gave staat bewaard gebleven en is van zeer groot belang voor de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke omgeving. Bovendien zijn gaaf bewaard gebleven stadsparken in Nederland een zeldzaam verschijnsel te noemen.

Het stadspark van Sittard vertegenwoordigt een algemeen belang vanwege het geheel van voornoemde waarden.’

3. Bestaande toestand, gevelaanzichten

Afb. 03: voor- en rechtergevel voormalig zwembad

Afb. 06: teruggeplaatste, met giften buurtbewoners gerestaureerde, oorspronkelijke letters

Afb. 04: rijksmonumentschildje

Afb. 05: info-bordje met korte omschrijving voormalig zwembad

Afb. 07: linker- en voorgevel voormalige zwembad

Afb. 08: linkergevel linkervolume voormalige zwembad

Afb. 10: 'binnen-gevel' linkervolume voormalige zwembad

Afb. 09: achtergevel linkervolume voormalige zwembad

Afb. 11: overzicht 'podium-ruimte' voormalige zwembad

Afb. 12: 'binnengevel' rechtervolume voormalige zwembad

Afb. 13: achtergevel rechtervolume voormalige zwembad

Afb. 14: rechtergevel rechtervolume voormalige zwembad

4. Ingrepen uit het verleden

Het gemeentelijk zwembad is aangelegd in het kader van werkloosheidsbestrijdingsprojecten tijdens de crisis van de jaren '30 onder leiding van de Blerickse architect G. Cuijpers om op 17 juni 1933 door de Commissaris van de Koningin Eduard baron Van Hövell tot Westerflier te worden geopend. Het zwembad kreeg plaats in het hart van het tussen 1920 en 1927 onder supervisie van de gerenommeerde landschapsarchitect D.F. Tersteeg aangelegde stadspark en werd gevoed met natuurzuiver water uit de bronnen van de nabijgelegen roeivijver. Al snel werd het Gemeentelijk Zwembad Sittard een populaire vrijetijdsbesteding en verwierf zelfs internationale faam. Zo werd er in 1934 een officiële zweminterland tussen Nederland en Frankrijk gehouden. Vooral in de jaren vijftig en zestig was het zwembad mateloos populair, tot begin jaren zeventig. In 1985 sloten de zwembadpoortjes definitief, waarna het nog kortstondig functioneerde als restaurant met forellenvijver tot het in 1993 gesloopt is.

Uit een vergelijking van de huidige situatie met oude foto's blijkt dat van de oorspronkelijke bebouwing erg veel is gesloopt - verwijderd.

Afb. 15: aanleg van het zwembad, graaf- en funderingswerk voor het bassin, 1932-1933 (Gemeente Sittard, Glasplatencollectie)

Afb. 16: aanleg van het zwembad, funderingswerk, 1932-1933 (Gemeente Sittard, Glasplatencollectie)

Afb. 17: aanleg van het zwembad, vlag voor behalen hoogste punt, 1932-1933 (Gemeente Sittard, Glasplatencollectie)

Afb. 19: vooraanzicht voormalige zwembad in 1933 met aan beide zijden van het hoofdvolume lagere aanbouwen met kleedhokjes (Gemeente Sittard, Glasplatencollectie)

Afb. 18: het zwembad in gebruik, jaren '30 (Gemeente Sittard, Glasplatencollectie)

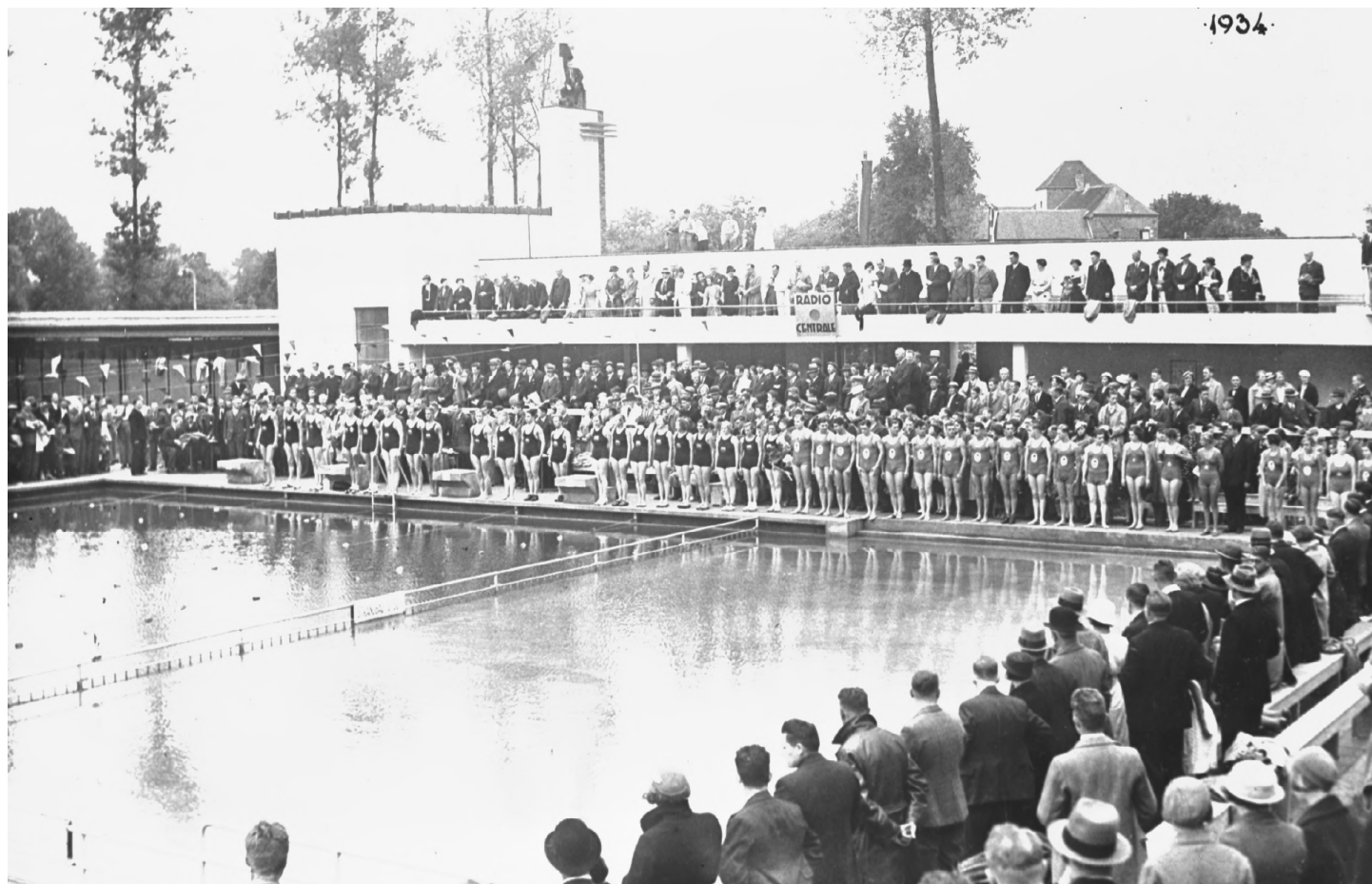
Afb. 20: voorzijde voormalig zwembad, jaren '30 (Glasplatencollectie J. Wilms, Sittard)

Afb. 21: blik op het zwembadbassin vanuit het rechtervolume, ongedateerd (Gemeente Sittard, Glasplatencollectie)

Afb. 23: zwembad in de jaren '30 (Glasplatencollectie J. Wilms, Sittard)

Afb. 22: zweminterland Nederland – Frankrijk, 1934 (Gemeente Sittard, Glasplatencollectie)

Afb. 24: zwembad in de jaren '30 (Glasplatencollectie J. Wilms, Sittard)

5. Aangetroffen shades

De casco-constructie is -hoewel esthetisch fors gewijzigd- overwegend in redelijk goede staat. Naast de verwijderde elementen zijn er aan het voormalige zwembad gebreken aangetroffen. Enerzijds zijn dit -helaas gangbare- vandalisme- en normale slijtageschades, anderzijds zijn dit ook gebreken door verkeerd onderhoud of uitvoeringsmethodes en foute materiaalkeuzes.

Omwille van de leesbaarheid is gekozen om alle gebreken inzichtelijk te maken middels tijdens de inspectie gemaakt beeldmateriaal en dit volgens de stabu-bestekparagrafen te rubriceren. Op deze wijze is het beeldmateriaal eenvoudig naast de begroting van de instandhoudingskosten te leggen, deze volgt immers dezelfde besteksparagrafen. Er wordt met deze keuze geen onderscheid gemaakt tussen gangbare gebreken en gebreken als gevolg van foutieve uitvoeringskeuzes.

Schadebeelden straatwerk - stabu §15

Afb. §15.01, begroeid, verzakkend tegelwerk met plasvorming

Afb. §15.02, begroeid, verzakkend tegelwerk

Afb. §15.03, begroeid, verzakkend tegelwerk met plasvorming

Afb. §15.04, begroeid, verzakkend tegelwerk met plasvorming

Afb. §15.05, enigszins verzakte, beschadigde traptreden

Afb. §15.06, beschadigde traptreden

Afb. §15.07, enigszins verzakte, beschadigde traptreden en verzakt tegelwerk aansluitend terras

Afb. §15.08, begroeid, verzakkend tegelwerk, valgevaar

Afb. §15.09, begroeid, verzakkend tegelwerk, valgevaar publiek

Schadebeelden betonwerk - stabu §21

Afb. §21.01, ondeskundig ingezaagde sparing

Afb. §21.02, scheurvorming en zaagsnede

Afb. §21.07, zaagsnedes en scheurvorming de wapening

Afb. §21.08, afboerend beton door te weinig betondekking op

Afb. §21.03, te weinig betondekking

Afb. §21.04, vochtschade

Schadebeelden metselwerk - stabu §22

Afb. §22.01, alggroei en uitgespoeld voegwerk bij maaiveld

Afb. §22.02, alggroei en uitgespoeld voegwerk bij maaiveld

Afb. §21.05, zaagsnedes en scheurvorming, ontbrekende rand-beveiliging

Afb. §21.06, zaagsnedes en scheurvorming

Afb. §22.03, alggroei en uitgespoeld voegwerk bij maaiveld

Afb. §22.04, alggroei en uitgespoeld voegwerk bij maaiveld

Afb. §22.05, uitgespoeld voegwerk bij maaiveld en begroeiing

Afb. §22.06, graffiti

Afb. §22.11, beschadigd/slecht hersteld metselwerk

Afb. §22.12, beschadigd metselwerk

Afb. §22.07, alggroei en slordig afgewerkt pleisterwerk

Afb. §22.08, graffiti

Afb. §22.13, begroeiing op afdekken toren

Afb. §22.14, begroeiing op afdekken toren, vervuild pleisterwerk

Afb. §22.09, uitgespoeld voegwerk bij maaiveld

Afb. §22.10, alggroei en uitgespoeld voegwerk bij maaiveld

Schadebeelden dak - stabu §33

Afb. §33.01, overzicht richting Vijverweg

Afb. §33.02, overzicht richting park

Afb. §33.03, restanten kapotgegooid glaswerk

Afb. §33.04, loslatende en/of slecht hechtende dakbedekking

Afb. §33.05, onregelmatige ondergrond van de dakrand en loslatende en uitzakkende dakbedekking in de hoek

Afb. §33.06, onregelmatige ondergrond van de dakrand en loslatende en uitzakkende dakbedekking in de hoek

Afb. §33.07, onregelmatige ondergrond van de dakrand en loslatende en uitzakkende dakbedekking bij de mastiek

Afb. §33.08, nooddichting dakrand

Afb. §33.09, opstand tegen opgaande muur niet ingewerkt

Afb. §33.10, opstand tegen opgaande muur niet ingewerkt

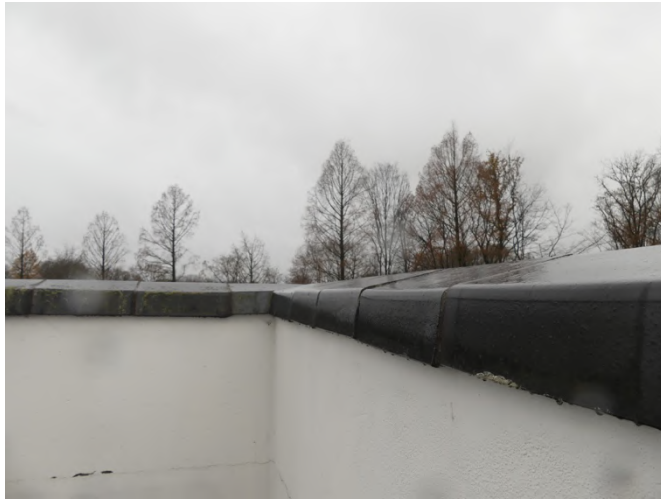

Afb. §33.11, opstand tegen opgaande muur niet ingewerkt

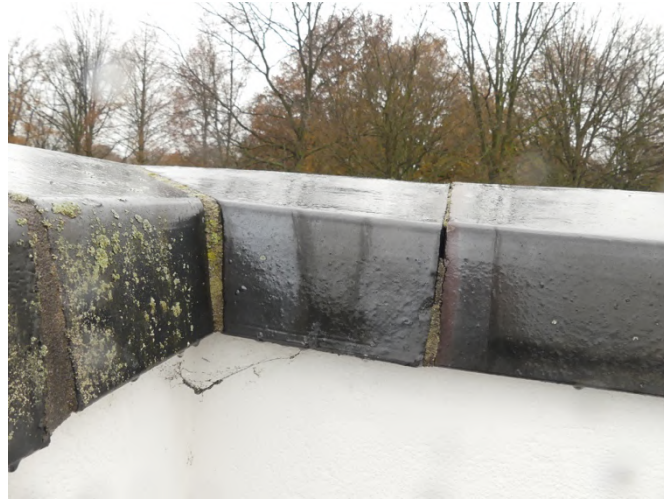

Afb. §33.12, opstand tegen opgaande muur niet ingewerkt

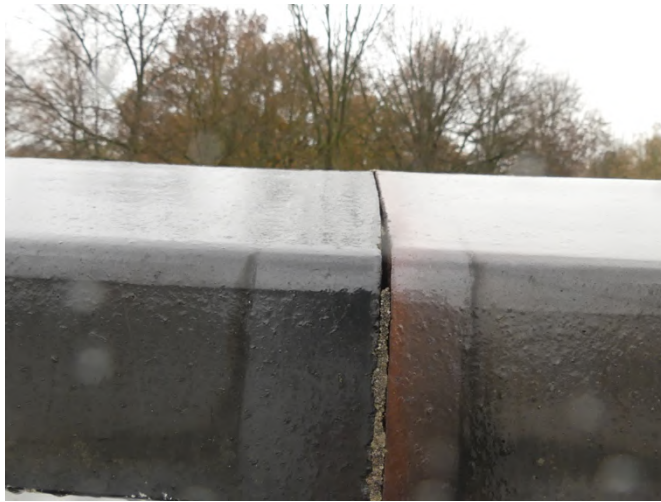
Schadebeelden keramische dakrand - stabu §33

Afb. §33.13, ontbrekende -keramische- naadafdichtingen

Afb. §33.14, ontbrekende -keramische- naadafdichtingen en open voeg

Afb. §33.15, ontbrekende -keramische- naadafdichting en open voeg

Afb. §33.16, restant naadafdichting

Afb. §33.17, (vermoedelijk) restanten in pleisterwerk tegen toren

Schadebeelden natuursteen - stabu §35

Afb. §35.01, overzicht natuursteen afdekken, zeer slordig aangewerkt

Afb. §35.02, overzicht natuursteen afdekken, onregelmatig gelegd

Afb. §35.03, uitkomende schroeven (vanaf bovenzijde aangebracht!)

Afb. §35.04, van bovenzijde aangebrachte schroeven, risico op lekkage

Afb. §35.05, gebroken hoekstuk

Afb. §35.06, afgebroken stuk natuursteen op langsmuur

Schadebeelden pleisterwerk exterieur - stabu §40

Afb. §40.01, doorvoer uitloop plat dak

Afb. §40.02, zeer slordig -nauwelijks!- afgewerkte doorvoer

Afb. §40.07, door opspattend regenwater vervuild pleisterwerk, niet onder maaiveld doorgezet

Afb. §40.08, door opspattend regenwater vervuild pleisterwerk, niet onder maaiveld doorgezet

Afb. §40.03, slordig, onregelmatig afgewerkt pleisterwerk

Afb. §40.04, slordig, onregelmatig afgewerkt pleisterwerk

Afb. §40.09, niet onder maaiveld doorgezet pleisterwerk

Afb. §40.10, alggroei en vervuiling op liggend pleisterwerk

Afb. §40.05, onregelmatig afgewerkte horizontale oneffenheid, mogelijk aftekening van een scheur in het metselwerk

Afb. §40.06, te dik opgezet pleisterwerk, smeedijzeren element volledig opgenomen in pleisterlaag

Afb. §40.11, graffiti, roestsporen, gescheurd pleisterwerk

Afb. §40.12, graffiti, mechanische beschadigingen, onregelmatig afgewerkt pleisterwerk

Afb. §40.13, graffiti, gescheurd pleisterwerk, niet onder maaiveld doorgezet pleisterwerk

Afb. §40.14, zeer slordig onafgewerkte aansluiting pleisterwerk op metselwerk

Afb. §40.19, te opgezet pleisterwerk, smeedijzeren element volledig opgenomen in pleisterlaag

Afb. §40.20, horizontale en verticale scheur met begroeiing

Afb. §40.15, horizontaal gescheurd en vervuild pleisterwerk

Afb. §40.16, horizontaal gescheurd en vervuild pleisterwerk

Afb. §40.21, te opgezet pleisterwerk, keramische afdekken hebben geen druiprand meer

Afb. §40.22, mechanisch beschadiging

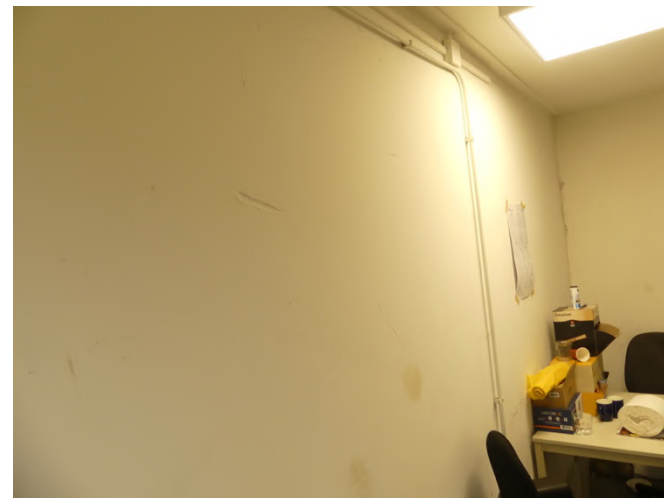

Afb. §40.17, forse, waarschijnlijk bouwkundige, scheuren en vervuild pleisterwerk

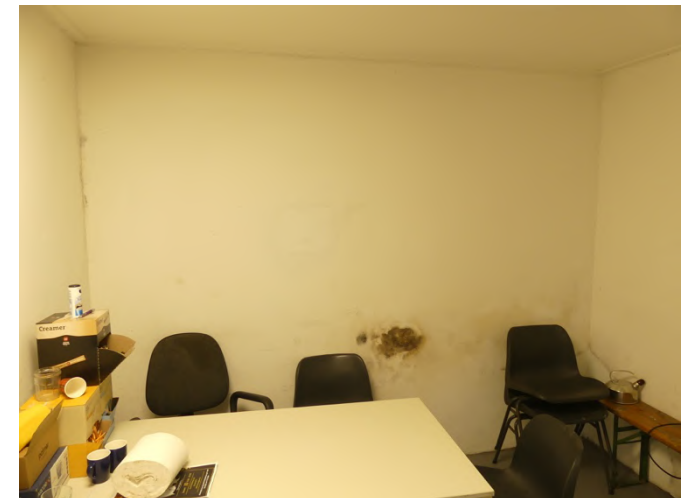

Afb. §40.18, horizontale scheur en gat in muur

Schadebeelden pleisterwerk interieur - stabu §40

Afb. §40.23, mechanisch beschadigd en vervuild pleisterwerk

Afb. §40.24, zwaar vervuild pleisterwerk

Afb. §40.25, zwaar vervuild pleisterwerk

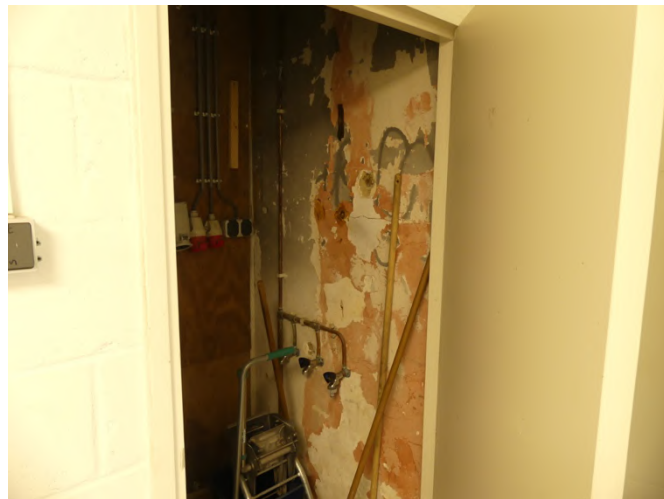
Afb. §40.26, zwaar vervuild pleisterwerk en aftekening vochtbelasting

Afb. §40.27, beschadigd, vochtbelast pleisterwerk

Afb. §40.28, beschadigd, vochtbelast pleisterwerk

Afb. §40.29, beschadigd, losgelaten pleisterwerk

Afb. §40.30, beschadigd, losgelaten pleisterwerk

Schadebeelden tegelwerk - stabu §41

Afb. §41.01, overzicht betegelde ruimte, gescheurde hoek

Afb. §41.02, gescheurde hoek en verontreinigde rand (onder plafondplint)

Afb. §41.03, oude bevestigingsgaten

Afb. §41.04, veel oude bevestigingsgaten

Afb. §41.05, losgekrompen voeg

Afb. §41.05, mechanische beschadiging

Schadebeelden metaal- en kunststofwerk - stabu §43

Afb. §43.01, overzicht contentalen pergola

Afb. §43.02, slecht gestelde liggers

Afb. §43.03, in pleisterwerk verzonken console, ijzeren moeren

Afb. §43.04, in pleisterwerk gespaarde console, RVS moeren

Afb. §43.05, licht geknikte staander

Afb. §43.05, graffiti

Schadebeelden schilderwerk steenachtige ondergrond - stabu §46.22

Afb. §46.22.01, graffiti

Afb. §46.22.02, graffiti

Afb. §46.22.03, graffiti

Afb. §46.22.03, graffiti

Afb. §46.22.05, graffiti

Afb. §46.22.06, graffiti

Afb. §46.22.07, alggroei en vervuild sauswerk

Afb. §46.22.08, alggroei en vervuild sauswerk

Afb. §46.22.13, vervuild en losscheurend liggend sauswerk

Afb. §46.22.14, alggroei en vervuild sauswerk

Afb. §46.22.09, volledig scheurende verf onderzijde lijstwerk

Afb. §46.21.10, volledig scheurende verf onderzijde lijstwerk

Afb. §46.22.15, vervuild en losscheurend liggend sauswerk en graffiti

Afb. §46.22.16, slordig uitgevoerd sauswerk

Afb. §46.22.11, door optrekkend vocht afbladderend sauswerk,

Afb. §46.22.12, graffiti en vuilsporen door afgebroken natuursteen afdekker

Afb. §46.22.17, mechanische beschadiging en optrekkende vervuiling

Schadebeelden hemelwaterafvoeren - stabu §52

Afb. §52.01, uitloop platte dak

Afb. §52.02, watervoerende uitloop platte dak

Afb. §52.03, zware alggroei door opspattend regenwater uit uitloop

Afb. §52.04, geveldoorvoer, onbekend waarvoor

Opmerkingen vervuiling - stabu §90

Afb. §90.01, verzamelde verontreiniging

Afb. §90.02, mosgroei in verzamelde verontreiniging

6. Algemene toelichting inspectie - opname

Algemeen

De bouwtechnische inspectie was een visueel, niet destructief, onderzoek op locatie. Dit betekent dat alleen die onderdelen zijn geïnspecteerd en beoordeeld voor zover deze zichtbaar en (veilig) bereikbaar waren op het moment van onderzoek. Onderdelen welke schuilgingen achter betimmeringen, afwerkingen, bekledingen, inventaris, begroeiing, stilstaand water (daken, goten), e.d. of in afgesloten ruimtes zijn niet geïnspecteerd en vallen buiten de strekking van deze rapportage. De inspectie is een momentopname waarbij weersgesteldheid, inventaris, bereikbaarheid en toegankelijkheid de volledigheid van de inspectie hebben beïnvloed. In dit geval gunstig, aangezien bijvoorbeeld door de regen op vrijdag afschot in goten eenvoudig gecontroleerd kon worden. In die situaties waarin de feitelijke conditie van een onderdeel niet kan worden vastgesteld is aanvullend specialistisch onderzoek vereist.

Aan de oostgevel is gebruik gemaakt van een hoogwerker, het platte dak op de binnencour is niet betreden, de kapelgevel daarboven en de dakgoot zijn vanuit het raam in de noordgevel van de kapel visueel geïnspecteerd. De toegankelijkheid van de kelder laat te wensen over.

Houtvernielers

Onder houtvernielers worden gerekend: houtborende insecten zoals houtworm, boktor en bruinrot, rot, schimmels en zwammen. Als gevolg van afwerkingen, huisraad en vervuiling (stof) is aantasting niet altijd waar te nemen. In principe moet ervan worden uitgegaan dat, bij aanwezigheid van houtvernielers in een onderdeel, altijd een complete nadere (destructieve, middels boren) inspectie plaats dient te vinden. Er zijn in de Andreas-kapel geen sporen van activiteit aangetroffen.

Algemeen

Terreinafscheidingen, verhardingen, tuininrichting, zonweringen, rolluiken, bliksembeveiligingsinstallaties, hydrofoorinstallaties, beregeningsinstallaties, zwembad (-installaties), bronneringssysteem, rioolbemaling, alarminstallaties, temperatuurregelingen, alternatieve energiebronnen, rook- en stookkanalen evenals keukenapparatuur vallen buiten de strekking van inspectie en rapportage. Gespecialiseerde bedrijven kunnen de kwaliteitseis van betreffende onderdelen beoordelen.

7. Conclusie en advies

In hoofdstuk 5 'Aangetroffen schades' zijn de aangetroffen schades uitgebreid gevisualiseerd. Op basis daarvan luidt de conclusie dat het casco van het entreegebouw van het Voormalige Zwembad overwegend goed is maar dat veel dan recent uitgevoerd onderhoudswerk met weinig finesse is uitgevoerd en dat het gebruik -zowel professioneel als vandalistisch- meer respect behoeft.

Samenvattend zijn de volgende -belangrijkste, niet uitputtende- gebreken aangetroffen:

- Veel vervuiling door graffiti; hier is 'gewoon' overheen gepleisterd (afb. 06 en 08);
- Verzakt straatwerk;
- Ontbrekende veiligheidsvoorzieningen bij de ingezaagde sparingen;
- Vervuiling door alggroei en zwerfafval;
- Uitgespoeld voegwerk bij maaiveld, onvoldoende doorgezet pleister- en sauswerk onder maaiveld en ontbreken van een spatstrook grind langs de gevels;
- Vervuild en gescheurd, slordig en onbekwaam aangebracht pleisterwerk;
- Verdwenen keramische elementen en beschadigde natuursteen;
- Onnauwkeurig gestelde en beschadigde pergola.

Om het entreegebouw van het Voormalige Zwembad op de juiste wijze aan de toekomst door te kunnen geven is het advies als volgt:

- Het uitvoeren van direct noodzakelijk onderhoud, te weten:
  - o Treffen van klim-/valbeveiliging rondom de ingezaagde sparingen;
  - o Verwijderen van graffiti en alg- en mosgroei;
  - o Aanbrengen hemelwaterafvoer;
  - o Verzakt straatwerk ophalen.
- Nagaan of er reeds een bouwhistorisch onderzoek met waardenstelling verricht is, indien niet dan;
  - o Het verrichten van bouwhistorisch onderzoek met waardenstelling;
- Het verrichten van kleuronderzoek en het opstellen van een kleurhistorisch plan;
- Het opstellen van een restauratievisie, waarvan de volgende elementen onderdeel kunnen zijn;
  - o Het verbeteren van de het pleister- en sauswerk;
  - o Het verbeteren van de detailleringen;
  - o Het verbeteren van -enkele- oorspronkelijke elementen.
- Uitvoeren van overig minder urgent onderhoud.

In zijn algemeenheid geldt bij instandhouding de volgende hiërarchie, ook wel restauratieladder genoemd:

1. Conserveren/onderhoud
2. Repareren
3. Vernieuwen
  - a. Kopiëren
  - b. Imiteren
  - c. Verbeteren

Volgens deze hiërarchie gaan conserveren/onderhoud en repareren boven vernieuwen. Het bestaande materiaal is immers drager van de historische waarde van het erfgoed. Alleen indien onderhoud of reparatie niet voldoende is om deze waarde te behouden, kan overgegaan worden tot het vernieuwen van materialen of onderdelen, waarbij vervolgens kopiëren prevaleert boven imiteren en imiteren boven verbeteren.

Ik ben u bij een eventueel vervolgtraject graag van dienst.

Lithoijen, 9 juni 2025

Joan van den Hurk Bouwkundig Advies & Restauratie

Joan van den Hurk

